

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi Nr.1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscriptele nu se în-
napoiază.

ROMÂNUL

Problema alimentației din internatele noastre.

Arad, 31 Decembrie.

O chestiune de o importanță extraordinară de mare, întotdeauna de un interes obștesc național, este alimentația din internatele noastre românești de băieți și fetițe. De ani de zile s'au strecurat tănuite plângeri și jalbe neincetate despre absoluta insuficiență a nutrimantului care se dă copiilor din internatele noastre. Plângerile acestea, pe cari le știm cu toții, le-am auzit spunându-se de toți copiii și părinții, întotdeauna destăinuite în tovarășia discreției, sub masca ascunsă a unui fapt care se credea că așa trebuie să fie, și nu poate fi altfel.

Să n'o mai tănuim și s'o mărturisim cu sinceritatea cuvântului nostru ridicat în contra acestor stări de lucruri cari pretind cea mai radicală și urgentă reparație. Să mărturisim ca și pe o greșală care numai așa se va putea repara dacă nu mai este secretul personalului din internate, al copiilor cari sufer foame și frig și al părinților cari nu îndrăsnesc să-și ridice glasul.

Să ne dăm bine seama, că în educația copiilor de azi, cari mâne sunt chemați să dea o generație în care să se urmeze prosperarea națiunii noastre, un rol de o importanță capitală, de o importanță care își va avea reflexul în viața întreagă, este alimentația. Oamenii puși în fruntea instituțiilor noastre trebuie să-și dea bine seama de îndatorirea care li-a fost încredin-

țată de care au datoriat națională să se achite cu toată conștiințiositatea.

Un copil care nu e nutrit îndeajuns în frageda vârstă când fizicul omenesc cere mult mai multă cantitate de alimente decât în deplină dezvoltare, nu va putea înfrunța toate greutățile unei vieți, durere, de multe ori puțin sentimental, ci în urmele hoalei ce și-a științe. Este firesc și rațional, că un fizic bine dezvoltat, sănătos, dispune de rezistența indispensabilă în lupta grea a vieții. O alimentație insuficientă, urmată continuativ ani de-a rândul, la vârsta când sănătatea este primejduită mai mult decât ori și când, își va avea urmările firești mai mult ori mai puțin grave, cari au să se răsbune.

Un fizic subred de copil care are să lupte cu ceasurile petrecute lângă carte, pe lângă o alimentație insuficientă și o odaie în care totul abea că s'aprinde doar, azi-mâne va avea cele mai triste amintiri ale anilor petrecuți în internat. Vorbesc de amintiri de ordin puțin sentimentale, ci în urmele boalei ce și-a infiripat-o din zidurile reci ale dormitoarelor și ale meselor cu prânzul sărăcăcios îi va fi întipărit în suflet odiul internatelor în care a răbdat foame și frig.

Ne vine să bănuim, că nu ne dăm seama nici astăzi de importanța acestor lucruri cu consecințe incalculabile din punct de vedere național obștesc, căci totul se face în contul generațiilor viitoare ale unui neam întreg! Este vorba de viitorul nostru național care nu va putea da dovezi de existență viguroasă, nu va putea da probe de vitalitate înăscută în poporul nostru, dacă nu va da o generație sănătoasă, rezistentă, care cu brațele de fier

și pieptul de aramă să poată întâmpina luptele ce i se cer la fiecare pas.

Nu sunt nouă aceste jalbe pe cari le scoatem la iveală în toată sinceritatea lor. Sunt mult mai actuale însă acuma de când băntuie crizele economice de astăzi. Nu mai sunt jalbe și plângeri, ci stări insuportabile cari băntuie în toate internatele noastre. Se aduc neconținut scuze de scumpetea tuturor alimentelor, ceace o știm și simțim prea bine cu toții. În acelaș timp însă s'au urcat și taxele internatelor. Aducă-se jertfă dacă cere necesitatea, dar pună-se sfârșit suferințelor copiilor noștri.

Avem doar fonduri de sute de mii cu venitele de zeci de mii lăsate de oameni de ai noștri de inimă pentru scopuri culturale și înțeleghători ale cauzelor noastre sfinte. Avem fonduri mari cari își sporesc an de an capitalurile, avem fonduri moarte cu înalte destinații și foarte problematice. Nu s'ar putea rupe din venitele zecilor de mii capitalizate la aceste sume, dăruite pentru foloase și interese naționale, nu pentru înscrierea unui pasagiu de laudă în biografia celui prea fericit și vanitos care le sporește și le ține închise cu zăvoare.

Jertfească-se pentru acest scop o sumă întregitoare la taxele plătite de părinți cari de multe ori trag dela gură pentru ca să achite internatului ratele lunare în schimbul cărora fetița ori băiatul lui răbdă foame și frig. Deie-se din fondurile ce le avem până când se va găsi un suflet mare, care în loc de fondurile burselor din care se înfruptă și cei bogați, să testeze internatelor o anumită sumă pentru complectarea cheltuielilor socotite la alimentație.

Un suflet nobil.

Ziua de sfântul Nicolae va rămâne pentru poporul ortodox român din comuna Șimand (com. Arad) o zi de sărbătoare deosebit de înălțătoare, pentru că în ziua sfântului Nicolae s'au împlinit 6 săptămâni dela moartea preotului Augustin Beleş.

În ziua amintită s'a oficiat parastas pentru odihna sufletului preotului Augustin Beleş și poporul, împreună cu antistiile comunale în frunte cu notarul comunal d. Traian Suciu, ca un primos de adâncă și vecinică recunoștință pentru meritele deosebite ce și le-a câștigat preotul Beleş în toată activitatea sa pastorală a umplut toată biserica, ca astfel cu mic și mare să participe la rostirea rugăciunilor pentru odihna sufletului răposat.

Din partea P. Sale a dlui episcop diecezan Ioan I. Papp a fost exmis ca delegat la acest parastas P. C. Sa părintele Roman Ciorogariu, director seminarial, care a pontificat la serviciul divin cu asistența preotului local Cornel Popescu și a subscribului.

Răspunsurile le-a dat corul seminarial, care a cântat sfânta liturgie cu multă precizie sub conducerea teologului de anul al III-lea Ioan Turcu. Poporul a fost adânc impresionat de frumoasele cântări ale corului seminarial.

După săvârșirea serviciului divin s'a oficiat, tot de preoții susamintiți parastasul pentru răposatul preot, la sfârșitul căruia P. C. Sa părintele Roman Ciorogariu a rostit o însuflețită cuvântare ascultată cu multă atenție și evaluie de întreg poporul, care cuvântare a înălțat sufletele ascultătorilor foarte numeroși.

În această cuvântare P. C. Sa a relevat toate meritele deosebite ale preotului Beleş. A dat apoi povețe poporului cum să-și păstreze și pe mai departe credința strămoșească și iubirea față de biserică și față de neamul nostru românesc.

Cine a fost preotul A. Beleş?...

Ei a fost vlăstarul unei familii preotești cu bun renume din comuna Șimand.

Țimp de 40 de ani a servit ca preot în comună, în care timp îndelungat răposatul a dezvoltat o activitate preotească cu rezultate admirabile.

Ca un înțelept și-a condus satul și biserica făcându-și comuna una dintre cele mai de frunte.

Preotul Beleş a fost tipul muncii cinștite.

Și-a dat seamă că, conservarea sentimentului religios trebuie să meargă la noi pe aceleași cărări cu propagarea sentimentului național și astfel și-a făcut poporenii „buni români și buni creștini”.

A fost un om ale cărui credințe n'au fost stirbite, — care și-a păstrat seninătatea. A știut, că viața unui popor pleacă dela suflet și că sufletul este cultura. Poporul care are cultură, acela are suflet și conștiință. Și dela suflet și dela conștiință pleacă toate precum zice marele și entusiastul profesor Nicolae Iorga.

Și el, vechiul preot românesc, toate străduințele sale le-a îndreptat în ultima analiză, spre una și aceeaș țintă: întărirea materială a poporului, susținerea credinței ortodoxe și apoi întărirea și răspândirea culturii naționale.

Ei, în a cărui persoană era identificată dragostea de lege, cea de limbă și moșie, deși modest cum era, a știut totdeauna să ridice crucea spre apărarea păstorilor săi, a știut să-și ridice glasul spre a le da povețele de lipsă și a știut să cultive credința și să deștepte la cunoștința de sine pe cei ce erau înăbușiți de valurile străinismului, făcându-i, după cum am zis, și creștini buni și Români buni.

La aceste două cuvinte s'a redus rolul preotului Beleş în timpul cât a păstorit și noi urmașii lui trebuie să mărturisim cu fală, că a știut să ne lase un popor credincios și însuflețit pentru limbă, lege și moșia lui.

Cu 3 ani înainte de moarte preotul Beleş și-a făcut testamentul, în care e reoglințată întreaga lui gândire și simțire, întreaga lui iubire de biserică și de popor.

Și până atunci lecuiesc-se acest păcat isvorit de mulțorii din nepriceperea celor puși în fruntea instituțiilor, lipsa lor de conștiință și vanitatea fără seamăn de a încasa merite false și laude de a ști face economii, stoarse din vigoarea și sănătatea copiilor noștri.

Cei competenți și autorizați cu supravegherile bunului rost al gospodăriei unui internat, aducă toate posibilitățile pentru ca să înceteze aceste generale nemulțămiri tănuite când din politeț, când din interes. Să luăm exemplul dela cele mai înaintate state ale occidentului cari ne dau internatele model în care dezvoltarea fizică ocupă loc de frunte.

Să avem inimă și interes pentru tot ce este al nostru românesc și național și să avem privirea ținută și în îndepărtatul viitor în care neamului nostru i se vor impune sfinte datorii, pe cari nu le vom putea îndeplini decât muncind alături cu deviza unei generații de femei și bărbați viguroși și mândri.

In ce senz există statele balcanice?

— Conferința dlui N. Iorga. —

București, 28 Decembrie.

Seria conferințelor anuale ale Ateneului român a fost inaugurată Duminică seara, de d. N. Iorga, care a vorbit despre *rostul statelor balcanice*.

Putem avea noi un interes asupra statelor balcanice? — se întreabă d. N. Iorga.

Opera tratatului balcanic a fost o operă de neprevădere și ignoranță...

La 1913 s'a cerut Cadrilaterul, căci atunci se dădea mai multă importanță Balcanicilor, fără să ne îndreptăm gândul mai departe. Astăzi cei ce vedeau această greșală, au acum o tristă satisfacție. Astăzi am părăsit Balcanii, tinzând spre o epocă Carpatină.

Dar mutarea hotarelor noastre mai sus ar putea schimba ceva în privința intereselor noastre în Balcanii? Regiunile de dincolo de Carpați au avut totdeauna legătură cu marea Adriatică.

In testamentul său deci compus cu multă înțelepciune și cetit de P. C. Sa, defunctul a lăsat întreaga lui avere în preț de 70 mii coroane, aflătoare în bani depuși și acții, bisericel noastre cu meniunea, ca 50 de procente să se întrebuinteze pentru acoperirea cheltuielilor culturale, pentru că a știut, că: școala este izvorul din care isvoresc și se răspândesc cele mai puternice raze de cultură și lumină pentru poporul de rând — însă numai până când școala își va susține caracterul confesional.

Apoi 25 de procente pentru învățaceii industriei și comercianții români, pentru că a știut că una dintre pietrele fundamentale pe cari se razimă existența unui popor este industria și comerțul.

Pentru fondul preotesc 10 acții dela „Victoria”.

Și în urmă 25 de procente pentru capitalizare până la suma de 300 mii coroane, când întreaga sumă să se folosească spre scopul amintit cu acel adaus, ca cu 5 procente din venit să se ajutoreze bărbații și femeile, ajunși în starea de neputință.

Iată în termeni lapidari însușirile și vrednicile acestui preot. *Suflet nobil!* In aceste două cuvinte se află icoana acestui preot. Pentru noi rămâne un om mare și cel mai mare om este acela, care are parte de viață mai multă post mortem, zice regretatul poet P. Cerna.

Odihnească în pace, încoronat de operele binefacerei sale și binecuvântat de toată suflarea românească.

Preotul Cornel Leucutla.

tică. O stăpânire a României dincolo de Carpați ne-ar pune deci în mai strâns contact cu Apusul. Cu toate acestea nici legătura cu Balcanii nu poate dispărea, căci nu putem trece cu vederea situația noastră dunăreană.

Balcanii au nevoie de cultură. Noi trebuie să îndeplinim rolul de mijlocitor între Apus și țările de peste Dunăre.

Termenul de „popoare balcanice” nu e așa de vechi. In veacul al 18-lea termenul acesta nu era cunoscut.

In timpul dominației otomane nu existau decât două strate: clasa stăpânitoare, păgână, și popoarele creștine, supuse.

In veacul al 19-lea odată cu trezirea conștiinței naționale, răsăr în Balcani indemnuri de megalomanie, la fiecare stat în parte. Încă înainte de a se constitui o Serbie, o Bulgarie, o Grecia, un Muntenegru, o Albanie, — naționalitățile din peninsula balcanică au format fiecare un program balcanic aparte. Fiecare națiune revendică toți Balcanii. De aci au pornit toate ciocnirile sângeroase și toate desiluțiile.

Popoarele balcanice n'au nici unul nici o tradiție pentru a revendica întreaga Peninsula balcanică pentru sine.

Termenul chiar de Peninsula balcanică e fals, căci nu munții Balcani sunt axa principală. Șira spinării Peninsulei este Pindul. Peninsula balcanică are deci un caracter dublu.

Peninsula balcanică e scaldată de trei mări: Marea Adriatică, Marea Neagră și Arhipelagul. Îndreptarea popoarelor balcanice este, în privința aceasta diferită.

Serbia tinde spre marea Adriatică, așa cum tindea și odinioară dela Pind.

Grecia nu este un popor balcanic, ci o creație a Arhipelagului. Așa a fost, și așa trebuie să fie. Cu cât nedreaptă este tendința Serbiei de a cuceri Macedonia, cu atât este nedreaptă tendința Greciei de a se depărta de insulele Arhipelagului și coastele Asiei mici.

Bulgaria însă ar vrea să se scalde în trei mări. Dar Bulgarii n'au nevoie decât de o singură mare, marea Neagră, ca și noi.

Și cum este pentru noi e pretenție absurdă să mergem până la Varna pe mal, tot așa ar fi de absurd și primejdios pentru Bulgari să încerce de a ne lua respirația noastră la mare care e Dobrogea.

Strămtorile Mării Negre trebuie să le păstrăm libere, cu înțelegere comună.

Dacă însă statele balcanice tind astfel spre mări diferite, care este legătura dintre statele balcanice?

Statele balcanice există însă și în alt senz decât acela al rivalităților reciproce. Statele balcanice ar reprezenta comunitatea de origine, de rasă ilirico-tracică. Această comunitate este desigur un element de legătură.

Influența istmică.

Primul mijloc pentru ca România să poată profita de pozițiunea ei geografică.

(Continuare.)

Trebuie să nu ne opunem la creațiunea unui curent comercial intensiv pe aceste două drumuri cu cari fiind legați prin ramificațiuni vom putea profita și din dreapta și din stânga. Până acum curentul primului drum era stăpânit de Serbia agentă a Rusiei care lucra contra expansiunii germane căutând să taie în curmeziș acest curent spre a ajunge la Bizanț, ținta seculară a Rusiei. Tot Rusia împiedeca curentul pe al 2-lea drum căci stăpâna hinterlandul Odesei și Polonia, construia (contrar tendințelor Europei) linii de fier cu cale largă așa ca transbordarea mărfurilor să formeze piedică expansiunii germane spre Marea Neagră. Tot Rusia căuta să stabilească un alt curent comercial fără nici un viitor economic însă de mare importanță strategică și politică pentru dânsa. Voesci să vorbesc de linia ferată Moscova—București—Adriatică (San Giovanni di Medua sau Scutari) preconizată de ministrul rus Witte și reluată de ministrul de externe Isvolsky prin circulara sa către puterile Europene din 2 Martie 1908, proiect la care România s'a grăbit să adereze consimțind la facerea

unui pod peste Dunăre lângă Turnu-Severin. Rusia făcea dificultăți trecerei mărfurilor germane spre Odessa provocând astfel decedența acestui port după cum arată următorul tablou al tonagiului.

	1908	1909
Odessa	69,700 vag.	85,600 vag.
Novossisk	37,000 vag.	145,000 vag.
Rostof	81,000 vag.	156,000 vag.
Nicolaief	89,800 vag.	163,000 vag.

Decadența portului Odessa apare și mai mult dacă comparăm cu portul Constanța de unde în 1910 au ieșit 50,000 vagoane de cereale și 52,000 vagoane de petrol, deci total 102,000 vagoane, cifră superioară portului Odessa în decadență cifre cari arată că Constanța este mai mult un port de petrol decât de cereale.

Învierea cestui al 2-lea drum pe valea Nistrului, nu ne-ar aduce decât o mare dezvoltare economică mai cu deosebire dacă Basarabia s'ar întoarce la patria mamă.

Constanța cu cei 27,000 locuitori ai săi face un export mai mare la Odessa cu cei 450,000 locuitori ai săi. Dacă Odessa ar fi unită cu Nistrul printr'un canal, iar Constanța cu Dunărea la Cernavodă făcându-se și un port de iernare pentru șlepuri spre a se continua exportul și iarna; aceste două porturi ar lua o dezvoltare foarte mare.

Canalul Cernavodă-Constanța săpat în valea Carasu, se află sub nivelul Dunărei până la Muriatlar unde pe timpul Turcilor ajungeau șlepurile din Dunăre.

El ar servi nu numai ca să transporte mărfuri și să scurteze cu 3 zile navigațiunea vapoarelor maritime ce intră astăzi pe gura Sulina, dar și ca să facă irigațiuni punându-se în valoare pământurile din Dobrogea, partea României cea mai săracă în ploi.

Altă utilitate și mai remarcabilă ce ar avea acest canal ar fi să serve pentruca în caz de invasiune a unor armate străine să se inunde toată valea Carasu lăsându-se numai înălțimile dintre Murfatlar și Constanța de apărut cu o armată relativ mică. Se știe ce efect a avut în Belgia la Iser inundația unor regiuni invadate; se știe că Olanda care se găsește în mare parte sub nivelul mării, ar fi greu și inutil de ocupat de către trupe străine, lucru care îi asigură independența sa; se mai știe că Traian a fortificat prin tranșee linia Cernavodă—Constanța cu trei valuri paralele, cari se mai văd și astăzi, pentru a se apăra de invaziuni pe această regiune numită bulevardul barbarilor; se știe de asemenea că Englezii lucrează la canalul de Suez pentru a-l apăra, inundând toate împrejurimile lui. In aceste condițiuni apărarea Dobrogei de care depinde tot viitorul României trebuie bine studiată deoarece forturile Nămoala până la Galați nu continuă lanțul de fortificațiuni ci se întrerupe în Dobrogea, iar linia Dunărea—Constanța, rămânând descoperită. Canalul pe care de 20 de ani îl preconizez ar avea o utilitate economică și strategică apărând Dobrogea și despre nord și despre sud. Numai astfel Dobrogea ar fi pe veci a Românilor după cum Olanda e a Olandezilor.

Al doilea mijloc ca România să poată profita de situația ei geografică.

România trebuie să se apropie cât mai mult de aceste două drumuri spre a putea participa pe ele cu produsele sale. Atât în dreapta (Basarabia) cât și în stânga (Banatul) avem drepturi și revendicări naționale de făcut. Mai multă valoare economică are pentru noi Banatul (cu bogatele mine de fier și cărbuni dela Reșița și Anina, la 60 km. departe de T.-Severin) precum și Basarabia (grâнарul rusesc, cu Dunărea și marea) decât platoul Transilvaniei alipit sub zidul carpatin. Așa se explică lungile tratative secrete ale guvernului I. I. Brătianu cu guvernul rusesc care nu voia să cedeze ca România să înainteze spre aceste două drumuri comerciale în Banat și spre Cernăuți, mai cu deosebire în Banat unde se găsește fierul, nervul răsboaelor, care ne-ar fi dat o mare superioritate posedându-l.

Al treilea mijloc ca România să poată profita de situația ei geografică.

România trebuie să se desvolte prin comerț, agricultură și industrie, așa ca să aibă produse de export și de transit din Asia-mică, pe

cari să le industrializeze grație combustibilului și altor avantajii pe cari le posedăm, luând astfel parte la viitorul „Drang nach Osten” al Germaniei. Dacă făcând jocul Rusiei ne vom pune în calea acestui „Drang nach Osten” vom fi anihilați, robiți economicște, dacă din contră vom participa la el cum vedem că s'au decis să o facă Bulgaria și Turcia, vom face progrese uimitoare grație civilizațiunii care ne vine din Europa centrală, iar nu din stepele Rusiei.

Astăzi apare în mod luminos marea pre-

vedere a regelui Carol I care a arătat într'un discurs la Londra tot rolul României în expansiunea viitoare a Europei. Regele nostru a zis:

— „Am primit să fiu prinț al României pentru că am convinegerea că un strălucit viitor așteaptă această țară. Drumul cel mai scurt între Anglia și Indii este prin România căci o linie dreaptă trasă dela Londra la Bombay trece prin București.

(Sfârșitul în nrul viitor)

România în fața decisiunii?

Marele consiliu de război dela Petrograd. — Când va lua România hotărârea supremă? Cuvântarea regelui Ferdinand al României ca răspuns la adresa senatului român. —

— Decorarea țaranului I. C. Moraru. — În vederea unei eventuale campanii. — Un entuziast discurs al dlui prof. Dr. Manicaticide. — Politica de posibilități.

Arad, 31 Decembrie.

Ziarul rus „Rieci”, ce apare în Petrograd, anunță că marele duce Nicolae Nicolae-vici, împreună cu reprezentanții Italiei, Angliei și Franței au fost poftiți să ia parte la un mare și important consiliu de război.

Este posibil — spune ziarul rusesc — ca în urma acestui consiliu România să fie silită să ia o atitudine hotărâtă.

Vorbind despre situația politică actuală a României și atitudinea regelui român față de marele conflict european, ziarul „Steagul” din București, scrie între altele următoarele:

— *Atmosfera politică o putem, deci, considera ca destul de clară pentru a fi convinși de o hotărâre supremă în deplina cunoștință de cauză neinfluențată de nimic altceva decât de interesele reale ale țării și la momentul oportun*”.

Va să zică România va lua hotărârea supremă dar numai la momentul oportun și în deplină cunoștință de cauză, iar nici decât atunci când interese străine l-ar cere luarea acestei hotărâri.

De altfel cuvântarea M. S. regelui Ferdinand al României, ca răspuns la adresa Senatului român dă o strălucită dovadă a faptului, că România va urma numai interesele ei naționale, iar nu interese străine.

Iată cuvântarea pe care M. S. regele Ferdinand a rostit-o Sâmbătă, în fața comisiunii senatului român care, după cum am anunțat la timp, a adus la palat răspunsul maturului corp la mesagiul de deschidere al Corpurilor legiuitoare române:

Domnule președinte,
Domnilor senatori,

Cu o vie mulțumire primesc expresiunea sentimentelor ce Senatul îmi aduce, arătându-mi din nou spiritul de înalt patriotism ce îl însușește în împrejurările actuale. În timpurile de grele încercări prin cari trecem, unirea tuturor inimilor și a tuturor puterilor de muncă este cea mai sigură cheazășie că marile interese ale României vor fi apărate cu înțelepciune și cu tărie. Unit într'un gând cu poporul meu, salut cu bucurie și încredere hotărârea Senatului de a da guvernului tot sprijinul, spre a duce la bun sfârșit marea noastră sarcină.

Domnule președinte,
Domnilor senatori,

Cu deosebire mă bucur de asigurarea ce-mi dați că veți îngriji cu toată dragostea de armata noastră, spre a-i îndestula toate nevoile. Pe ea ne putem rezema cu încredere ca pe o puternică temelie care va fi totdeauna la înălțimea chemării sale.

Împreună cu regina vă mulțumim din tot sufletul pentru bunele urări ce ne aduceți nouă și familiei noastre.

Am relatat la timp, că acum două săptămâni s'a deschis în Focșani (România) conferințele anuale ce se țin de către „Ateneul popular” din acea localitate.

Prima conferință a fost ținută de către d. profesor Haneș care a vorbit despre „Mihail Eminescu”.

Duminecă fiind a doua conferință ținută de către d. N. N. Săveanu senator și fostul secretar al ministerului de interne. Sala teatrului „Maier Fastia” a fost arhiplină de tot ce Focșanul are mai cult și select.

D. Săveanu și-a început conferința prin a descrie viața bardului dela Mircești, arătând calitățile lui sufletesti, scoțând în evidență patriotismul acestuia. Toată activitatea marelui om a fost îndreptată pentru binele și în interesul țării sale.

Conferințiarul a fost foarte frenetic aplaudat și la sfârșitul conferinței fiind felicitat de aproape întreaga asistență.

Cetim în ziarele din București: „M. S. regele Ferdinand a semnat decretul prin care acordă medalia „Bărbăție și credință” sateanului I. C. Moraru din comuna Orofteana, județul Dorohoiu, care zilele acestea pe când un aeroplan german a aterizat pe teritoriul comunei Lunca, a dat dovadă de un deosebit curaj.

Olișerii și pilotul după ce au reparat puțin aparatul, au încercat să sboare și când acesta s'a pus în mișcare, Moraru a apucat de picior pe unul din aviatori; aparatul s'a răsturnat înfigându-ș aripa în pământ.

Aviatorii au fost predați pichetului de grăniceri din Frunza”.

În vederea unei eventuale campanii din partea României, autoritățile din orașul Roman au luat măsurile necesare, pentru amenajarea în spitale a mai multor locale publice în cari, vor fi instalate 500 paturi pentru îngrijirea răniților.

În acelaș timp s'a decis ca la Strunga să se înființeze un spital pentru convalescenți.

Ni se anunță din Iași: Duminecă, cu prilejul

hramului bisericii sf. Spiridon din Iași s'a ținut o solemnitate care a început printr'un serviciu religios, oficiat de P. Sa arhiereul Antim Petrescu înconjurat de un numeros cler și acompaniat de corul sf. Spiridon sub conducerea dlui Teodorescu. P. Sa arhiereul Antim a ținut o frumoasă predică aducând elogiile donatorilor așezământului sf. Spiridon.

Întreaga asistență care a luat parte la Te Deum a trecut în salonul de recepție unde d. eior. prof. Dr. Manicaticide rostește o cuvântare interesantă arătând tot ce s'a făcut în acest an pentru așezămintele sf. Spiridon, exprimă mulțumiri corpului medical și funcționarilor, pentru concursul devotat.

D. Dr. Manicaticide termină, zicând:

— „Gândul nostru să se îndrepte către acei, cari ne-au menținut în pace în aceste zile grele, și cari vor face de sigur, că din această văitoare România să iasă mărită și să-și dovedească vitejia strămoșească”.

Discursul a fost mult aplaudat. D. episcop N. Gane a ridicat un toast în sănătatea M. S. regelui Ferdinand și a familiei regale-române.

Solemnitatea a luat sfârșit la orele 12 jumătate, plecând fiecare cu impresiile cele mai frumoase.

D. I. Brătescu-Voinesti iscălește în Universul de ieri un articol în care critică, în mod sever, politica de posibilități, pe care o găsește fără senz, pe lângă că i se pare și osândită de bunul simț popular.

Lucrările de apărare a Germanilor.

Arad, 31 Decembrie.

Criticul militar al ziarului Ruskoie Slovo descrie fortificațiile germane în regiunea mocirloasă dela Dvinsk și măsurile luate de Germani pentru a rezista apropiaței ofensive rusești. Descrierea o găsim reproducă în Le Temps. Traducem:

Imensul labirint de tranșee germane, apropiindu-se de frontul nostru, este din ce în ce mai compact. Tranșeele germane sunt construite într'un chip cu totul particular, largi deasupra de se strâmtează către adâncime, grație pereților înclinați. Aceste tranșee au un tip de construcție cu totul nouă, căci altfel ele sunt mai largi la adâncime mai degrabă decât la suprafață, și pereții formează un scut de pământ deasupra capetelor combatanților. Germanii cred că un astfel de tranșee ar prezenta o siguranță relativ mare, se pare însă că experiența dovedește contrarul. Obuzele noastre căzând peste lucrările dușmane fac spărturi în bordurile proeminente ale tranșeele, îngropând acolo pe vii și pe morți.

Germanii însă speriază că forma aceasta de tranșee este avantajoasă, ei le construiesc larg deschise la suprafață și foarte adânci, cu pereți extrem de rezistenți și foarte înclinați; dacă un obuz ar cădea asupra pereților solizi și înclinați explozia rămâne fără efect și se pierde în aer.

Îndată, în dosul frontului german manevrează o cale fierată mobilă permițând să se săvârșească o activitate intensă și considerabilă. Într'adevăr, inamicul nu doarme, el își întărește terenul, ridică plat-forme de beton pentru piesele grele, instalează baterii pentru tunurile grele, construiesc tranșee de adăpost pentru camioanele automobile, taie depozite suterane pentru muniții, instalează magazinele de grâne și furaj etc.

Frontul german este astăzi pretutindeni susținut de mitraliere, instrumente ușoare ce ușor pot fi manuate. Pentru fiecare tranșee de o lungime de 20—25 metri, norma germană destinează două mitraliere cu 1000 cartușe ce pot fi întrebuințate în timp de jumătate oră de luptă. Germanii au întrebuințat puști automate, numite „de câte 10 împuscături”. Astfel, grație acestor măsuri, fiecare tranșee german dispune pe o distanță de 25 metri, pe lângă cele două mitraliere, încă treizeci de aceste puști automate. După un calcul al unui ofițer german prisionier, inițiat specialist de artilerie, întreg sectorul german neavând decât 25 metri de tran-

șeu poate să arunce asupra dușmanului 480 mii de gloanțe în 24 ore, așadar 20.000 gloanțe la oră.

Incercați să distrugeți un zid de oțel ca acela! Și cu toate aceste ai noștri îl distrug. Nu totdeauna, este adevărat, însă îl distrug. Puțin câte puțin soldații noștri, eroii noștri, resping pe dușman de pe țărnișii Dvinei, al cărei nume va rămânea mult timp în amintirile noastre.

Instalarea directorului dr. Iosif Blaga.

Arad, 31 Decembrie.

La 18 Decembrie s'a petrecut în sala de ședințe a Eforiei școalelor românești din Brașov, actul instalării noului director al liceului broșovenesc: Dr. Iosif Blaga. Cu acest prilej noul director a rostit următoarele:

Mult stimată dle președinte al Eforiei, Onorațe Delegații și Onorat Colegiu profesoral!

Înainte de a rosti câteva cuvinte de mărturisire a ideilor și sentimentelor, cari mă preocupă în aceste momente sărbătorești, dați-mi voie, ca mai întâi să mă întorc cu sufletul la neuitatul nostru director *Virgil Onițiu* și să mă închin duhului lui care planează deasupra noastră și care mă face să privesc cu sfială la calea ce mi s'a deschis, în urma trecerii lui la sferele cerești.

Și acum având să-mi mărturisesc credința ce mă stăpânește, când mă văd în fața autorității școlare, chemate a-mi lua această mărturisire și în fața colegilor mei profesori, martori la acest act important, e firesc, să recunosc, că dela puterile și dela simțul de datorie și de răspundere, care ființează în inima mea, vor depinde în prima linie rezultatele activității mele viitoare, ca director al școalelor noastre secundare.

Chemarea de a conduce școlile noastre îmi impune multe și mari postulate, sub diferite raporturi. Mi se cere să am simț pedagogic, cunoștințe, experiențe încercate și chiar convingeri pedagogice, având să fiu în stare a ști între toate împrejurările, ce e corect, pedagogicește și ce nu e, pentru ca instrucția să urmeze în cursul normal de știința pedagogiei de azi; mi se cere să fiu orientat de felul de învățământ și de organizare al școalelor dela alte neamuri și din alte țări, pentru că ideile și rezultatele, cari și-au dovedit îndreptățirea și valoarea, și cari se potrivesc pentru relațiile noastre, să poată fi introduse și în viața noastră școlară, în vederea perfecționării continue a învățământului nostru, la ce trebuie să râvnim; mi se cer însuși deosebite, personale, de putere educativă prin cari se influențează adâncurile sufletești ale elevilor ca: iubire, chibzuință, paciență, stăpânire de sine, consecință, rigoare și chiar și neîndurare, când e trebuință, pentru ca să se susțină și să se aplice cu efectul dorit disciplina tinerimii noastre pe calea hărniciei și a virtuților și mi se cere un deosebit tact, pentru ca să rămână între mine și colegii mei profesori, cari toți au rol de conducători în școală vie și neștirbită și să se cultive tot mai mult înțelegerea și încrederea reciprocă, condiția sine qua non a unității în conducerea vieții școlare.

Nu știu, dacă dispun de atâta forță intelectuală și morală, câtă mi se cere, ca să pot corespunde acestor postulate, cari devin și mai grele pentru mine în urma faptului, că am să iau conducerea școalelor între împrejurări extraordinar de nefavorabile, vremuri grele și mare lipsă de profesori.

Adevărat că petrecând atâta timp și fiind în relații atât de apropiate cu neuitatul și distinsul meu antecesor, ideile și sentimentele lui vor fi influențat și sufletul meu și în aceasta în multe privințe, căile, pe cari am să urmez, le găsesc desemnate de el și vor fi și luminate de razele, ce au rămas în viața noastră școlară, ca o bună tradiție — din sufletul lui *Virgil Onițiu!*

În unele chestiuni, cred să fiu ajutat, și de cunoștințele și experiențele dobândite în activitatea mea de până acuma, precum și de firea mea, care mi-a fost și până acum de mare folos în chemarea mea de profesor; dar simțesc, că în multe privințe mi se impun încă studii serioase, stăruințe și preocupări necontenite, în chestii de învățământ și organizare, pentru a se putea realiza, pe terenul nostru școlar, binele dorit de Dvoastră, și de tot neamul românesc, care poartă interes și iubire școalelor noastre și simțesc că mi se cuvine să apreciez valoarea și trebuința sprijinului iubiților mei colegi profesori, cu cari împreună am să rezolv problemele grele ale vieții noastre școlare, și să apreciez valoarea și trebuința sprijinului onoratelor autorități superioare și administrative școlare, cu cari am de consultat și

rezolvit atâtea chestii de importanță pentru mersul bun și pentru progresul școalelor noastre.

Ceea ce-mi mai potențează în un grad deosebit, simțul de răspundere și de datorie pentru chemarea mea viitoare este și dovada de încredere manifestată așa de impunător de toți factorii puși să-și deie colaborarea la alegerea mea. Dovada aceasta de încredere — candidarea unanimă din partea corpului profesoral și alegerea tot unanimă, din partea corpurilor administrative școlare — nu o pot uita niciodată și nici nu poate rămânea fără efect în sufletul meu. Și dacă ea-mi mărește simțul de răspundere și de datorie, sper, că are totdeodată să-mi întărească și credința și voința pentru îndeplinirea chemării mele și pentru satisfacerea multor postulate, ce mi se impun sub raportul acestei chemări.

Și astfel îndrăznesc, mult stimată dle președinte, Onorați membri ai Eforiei și ai delegațiilor și iubiți colegi, să vă încredințez, că conștiu de importanța situației, ce mi s'a creat, a încrederii, ce mi s'a acordat și a postulatelor, ce mi se impun, voi depune toate puterile sufletului meu și tot timpul, de care dispun, în serviciul școalelor noastre și-mi voi da silința ca toate preocupările mele în această direcție să fie îndreptate spre idealul, care a fost totdeauna steaua conducătoare în desfășurarea vieții școalelor noastre de aici, idealul, pentru îndeplinirea căruia a stăruit atât de mult marele meu antecesor, *Virgil Onițiu!*

Pătruns de aceste idei și sentimente primesc cu inima deschisă și cu credință în ajutorul lui Dumnezeu jurământul, ce mi se cere.

Comunicate oficiale despre mersul războiului.

Biroul telegrafic ungur ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 30 Decembrie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: Violența și extinderea luptelor din Galiția orientală crește mereu. Dușmanul a atacat ieri nu numai linia noastră din Basarabia ci și pozițiile noastre la ost dela Stripa. Înaintările dușmane s'au nimicit în focurile artileriei noastre. Unde n'a reușit artileria, acolo coloanele asaltante rusești au fost nimicite în focurile noastre de infanterie și mitraliere. La extremitatea nordică a punctului de ațac în fața capului de pod dela Burconav, Rușii au pierdut 900 morți și mulți grav răniți. S'au predat 3 stegari, 870 soldați. Numărul prizonierilor de ieri se urcă la 1200. Lângă Stripa și Putilovca s'au dat pe alocurea lupte de artilerie. La izvorul Cornin și lângă Stir trupele germano-austro-ungare au respins înaintarea Rușilor.

Pe frontul italian: Pe linia Tirolului, încercările de atac dela Torbole și Monte Carbonille au fost împiedecate de artileria noastră. Pe coasta nordică dela pasul Tonale Italianii sub scutul drapelului genevian au încercat să-și reconstruiască obstacolele de sârmă, am împușcat însă cu violență asupra lor. Pe litoralul dela Doberdo s'au dat lupte vehemente de bombe și granate cari s'au ținut până noaptea târziu.

Pe frontul sudostic: Evenimente de seamă nu sunt. **Evenimente maritime:** În 29 c. dimineața flota noastră compusă din cinci torpiloare și crucișătorul Helgoland a nimicit submarinul francez *Monge*. A făcut prizonieri 2 ofițeri și 15 soldați. În portul Durazzo a scufundat prin canonade un vapor și un vas cu vântrele și a amuțit mai multe tunuri dela mal. Două torpiloare s'au ciocnit de mine, unul dintre ele „*Lika*” s'a scufundat, iar „*Triglav*” a fost grav deteriorat. Cea mai mare parte a ofițerilor și feciorilor au fost salvați. *Triglavul* a fost tras la mal, a trebuit însă scufundat mai târziu din cauza circulatoarelor cari îl primejdulau retragerea. Flota noastră s'a retras în portul de bază. Dintre vasele inamice nu s'au putut distinge decât crucișătoarele de tip francez: *Bristol*, *Falmout* și *Bouche*.

Berlin, 30 Decembrie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Încercările Englezilor de-a năvăli în tranșeele noastre la nordvest de Lille, s'au nimicit. Întreprinderile trupelor noastre de descoperire din sudostul Albertului au avut rezultat bun și s'a sfârșit făcând prizonieri câțiva Englezi. Tranșeele de pe *Hartmannswillerkopf* rămase în stăpânire franceză le-am reocupat ieri în întregime. Pe celelalte puncte ale liniei de foc, pe ici-colo, s'au dat vehemente lupte de artilerie. Activitatea aviatorilor încă a fost foarte pronunțată de ambele părți. O diviziune aviațoare dușmană a atacat ținuturile *Werwique* și *Menin* și stabilimentele căilor ferate din aceste ținuturi. Pagube militare nu sunt de semnalat, dar șapte locuitori au fost

grav răniți și un copil a murit. La nordvest dela *Cambray* în luptă aeriană am împușcat un aeroplan dușman.

Pe frontul oriental: La sud de *Sclack* și în mai multe puncte a liniei generalului *Linsingen* am respins mai multe atacuri rusești. Trupele austro-ungare ale conțelului *Bothmer* au respins atacuri violente rusești direcționate contra capului de pod dela *Burcanov* lângă *Stripa*. Dușmanul a suferit săngeroase pierderi și vre-o 900 prizonieri.

Pe frontul din Balcan: Situația invariabilă.

Constantinopol, 29 Decembrie. — Se comunică dela cartierul general turc:

Pe frontul irak: Bătălia dela *Kut-el-Amara* se continuă mereu. La ocuparea *Seik Aidului* am răpit dela Englezi 450 tone de petrol. Pe frontul dela *Dardanele:* În noaptea de 27 spre 28 Dec. și în ziua de 28 Dec. contraacanoadele noastre au amuțit focurile unuia torpililor și crucișător dușman, cari au bombardat necontenit în direcția *Anafortei* și *Ariburnului*. Vasele dușmane au fost necesitate să se retragă. La *Sedilbahr* aripile noastre stânga și dreapta au fost bombardate de torpile și granate. În centru s'au dat focuri de artilerie. În ziua de 28 Dec. un crucișător a bombardat aripa noastră dreaptă. Obuzele noastre însă l'au forțat să se depărteze. Un crucișător a fost nimerit de canoane. Un biplan dușman care a făcut sboruri peste *Ieni Ser* și *Kum Kalem* a fost nevoit să aterizeze în focurile noastre de artilerie. La *Teki Burnu* s'a rostogolit în mare și a fost dus în direcția *Imbrosului*. Obuzierele noastre dela malul *Anatoliei* au bombardat cu succes porturile dela *Teke Burnu* în regiunea *Sedil Bahrului*. La 27 Dec. un hidroplan al nostru a făcut sboruri reușite deasupra de *Lemnos* și *Mavro*. A aruncat cu succes bombe deasupra stabilimentelor din portul *Mavro*, cari au produs incendii. Pe celelalte fronturi nici un eveniment. Pe frontul dela *Caucaz* afară de ciocnirile avangardelor, alte evenimente nu sunt.

Împăratul Wilhelm pe frontul oriental.

Arad, 31 Decembrie.

Cu datul de 20 Decembrie, *Le Temps* primește din *Petrograd* următoarele informațiuni pe cari le traducem pentru a se evidenția felul cum obișnuesc scriitorii ententști să facă portretul împăratului Wilhelm:

Împăratul Wilhelm, la întorcerea dela *Mitau*, a fost invitat de membrii consiliului de războiu să asiste la o ședință de a lor. Se știe că împăratul în cazuri de aceste este de o seriozitate implacabilă. Scrijelările laconice, însemnate de mâna sa cu creion galben sunt cunoscute. „*Nic o indulgență*”, „*cu cea mai mare severitate*”, „*pentruca să serviască de exemplu și altora*”: aceste sunt formulele obișnuite.

Sentințele au fost înfățișate împăratului. Mai mulți ofițeri au fost condamnați la severe pedepse disciplinare. Pentruca își insultase șeful un ofițer tânăr a fost degradat și lipsit de dreptul de avansare până la sfârșitul războiului.

Împăratul se întreține cu judecătorii și martorii. Inspectează casarmele, trece în revistă trupele. Se spune că împăratul a avut la *Mitau* convorbiri cu furnisorii de vestminte calde. El și-a arătat nemulțumirea din cauza îmbrăcăminte defectuoase a soldaților și starea sanitară a trupelor ce lasă de dorit.

Grecia nu poate tolera trecerea trupelor bulgare pe teritoriul ei.

Le Temps despre situația din Grecia. — Declarațiile regelui Constantin. — Asigurări date de Italia Greciei. — Neînțelegeri în sinul guvernului grecesc. — Demers anglo-francez. — 7000 soldați sosesc zilnic la Salonic. — Germanii fac pregătiri la Gevgeli. — Declarațiile colonelului Gallis. — Grecii vor Monastirul. — Mișcare în diplomația Greciei.

Arad, 31 Decembrie.

Citim în *Gazette de Lausanne*, numărul de sărbătorile Crăciunului stil nou:

„Cu toate eforturile propagandei germano-grecești pentru a mulțumi poporul și a asigura opinia publică a străinătății, situația este din ce în ce mai gravă. Greșala comisă la 5 Octombrie prin nota lui Venizelos și încercătura produsă prin primejdia bulgară a avut toate aceste consecințe funeste. Inamicul (Bulgarii și Turcii) bat la poarta Greciei gata de a o deschide cu forța, iar guvernul din Atena în loc să considere armata anglo-franceză de o mântuire, își urmează atitudinea surescitată de amenințările germane.

Aceasta primejdie este ajutată de o situație ciudată fără păreche în istoriile de până acuma: regimul învechit al politicianilor condamnat în patru rânduri de cinci ani încoace, a revenit astăzi grație sprijinului regelui, și de sigur nu va fi restabilit de eleccțiunea din 19 Decembrie; după lovitura de stat, dictatura s'apropie tot mai mult, care la rândul său nu va întârzia să provoace resvrătiri interne. De altă parte, germanofili protejați la curte contribuie la servilismul progresiv al Greciei față de Germania și în sfârșit reputația națională ponegrită din cauza abandonării Sârbilor își urmează consecințele — firești — într'un raport încordat al Grecilor față de străinătate.

Agitațiile Elinilor și-au atins culmea față de această politică de sinucidere. Cei din afară de hotarele țării, se concentrează și se organizează; în curând se vor reuni într'un congres la Paris, care de sigur va înscrie o pagină în istoria națională. Chiar și în Grecia încep să se deschidă ochii. Guvernul a luat măsuri de terorizare și spionajul scrișorilor, cu toate acestea, rezultatul începe să fie cunoscut. Ziarele germanofile le dau mână de ajutor, chiar fără să-și dea seama în ce chip.

Astfel în urma amenințării unei invasiuni de 800,000 Germano-Austrieci, aceleași ziare își exprimă admirația față de armata germano-austriacă care a reușit cu 150,000 oameni să calce în picioare Serbia eroică. Poporul care începe să-și dea seama în ce chip a fost tras pe sfoară, își retace și sufocă indignarea până când primejdia exterioară n'are să fie trecută. Este foarte greșită credința că poporul grec aprobă politica regelui, influențat de anturagiul său. Adevărul este, că în fața situației impusă de adversarii lui Venizelos, numai intervenția puterilor protectoare ale Greciei, vor mai putea salva țara care a ajuns la marginile prăpastiei.

Toate vorbările fără rost ale celor cari scuză circumstanțele atitudinii regelui, nu schimbă întru nimic situația foarte agravantă. Am fost între cei dintâi cari ne-am exprimat indignarea față cu propunerea de a dismembra Grecia pentru a satisface aviditatea bulgară. Nu ne mai îndoiim de greșelile comise de aliați. Dacă însă, toate aceste pot limpezi atitudinea regelui Constantin, nu este de loc justificată cărarea greșită, pe care a apucat dela începutul lunii Octombrie”.

Tribuna din Roma publică declarațiile de

mare interes, pe care regele Constantin al Greciei le-a făcut ziarului.

„Compătinesc sincer Serbia, — a declarat regele Greciei. — I-am făcut atenți pe Sârbi la timp încă, în mai multe rânduri, dar n'au primit sfaturile mele și așa nu pot să-mi facă imputări. Grija cea mai mare ce o am e asigurarea existenței și viitorului Greciei. Intreagă lumea a avut încredere în sinceritatea cuvinelor mele, iar eu mi-am și ținut totdeauna cuvântul cinstit, de ce s'ar îndoi acum de mine?”

Pentru Ententa nu pot face mai mult fără ca să nu periclitez interesele de stat și naționale ale Greciei decât să păstrez față de ea o neutralitate binevoitoare”.

Ministrul Italiei a declarat guvernului grecesc în numele guvernului său, că trupele italiene dela Valona nu vor trece de frontiera Albaniei.

„Corriere della Sera” i se anunță din Atena: Antagonismele dintre Gunaris și Rhallis paralizază activitatea guvernului și întârzie luarea unei hotărâri definitive. Atitudinea lui Dusmanis evidentiază însă, că Grecia are puțină bunăvoință față de ententă.

După o știre din Lugano miniștri plenipotențiarilor rusești și italieni nu s'au alăturat până acum demersului făcut de miniștri englez și francez la guvernul Greciei cari au cerut retragerea trupelor grecești.

„Corriere della Sera” e informată că la Salonic sosesc zilnic la 7000 soldați ai ententei.

După informațiuni din sursă bună, Germanii fac mari pregătiri la Ghevgheli. Până acum au fost concentrați aci câteva zeci de mii de soldați. Alte trupe sosesc din direcția Doiran-Chilintar. La frontiera greacă sosesc zilnic ofițeri germani de stat major, cari inspectează terenul.

Un redactor al ziarului „Opinion”, întrebând pe colonelul Palis, reprezentantul guvernului grec pe lângă trupele anglo-franceze, ce va face Grecia, dacă în urmărirea aliaților, pe lângă trupele austro-germane s'ar ivi pe teritoriul grec și trupe bulgare, a făcut următoarele declarațiuni:

— „Cred că trupele bulgare nu vor trece frontiera greacă. Cunoscute fiind sentimentele soldatului grec pentru Bulgaria, aceasta ar constitui o provocare, și ar putea da naștere la incidente. Cum însă noi suntem hotărâți a evita tot ce ne-ar putea duce la un conflict cu puterile centrale, am dat ordine severe trupelor de a se retrage din fața trupelor puterilor centrale, chiar dacă ar fi printre ele și trupe bulgare.”

Din Atena se telegrafiază că se agită ideea formării unui comitet naționalist care se impune guvernului, ca în schimbul neutralității sale, să ceară Monastirul.

Știrea din Monastir, după care autoritățile bulgare au coborât steagurile grecești de pe edificiul școlii și episcopiei grecești, a produs la Atena o mare amărăciune.

Din Atena se telegrafiază: Un decret regal numește pe Calterghis ministru al Greciei la Constantinopol.

Fostul ministru plenipotențiar la Constantinopol Panas a fost transferat în aceeași calitate la Petrograd.

Inima românească.

Viena, 29 Decembrie.

Cu poșta de ieri comitetul de caritate al coloniei române din Viena, a primit 25 coroane însoțite de următoarea scrisoare de pe câmpul de luptă:

— Ne-am întovărășit mai mulți Români cari suntem aici la Schwerhaubitz 7, kol. 1. Ne-am socotit că ar fi o faptă frumoasă a ajuta fiecare după putința sa pe On. Comitet de caritate, deci am făcut o colectă și am adunat această mică sumă. Cât de bucuros am fi dat mai mult, dar suntem puțin la număr. Vă rugăm frumos a o primi jertfa noastră. Ne-am gândit că dv. jertfiți foarte mult pentru noi cari suntem în front și prin spitale, căci în fiecare săptămână primim regulat dela dvoastre gazetele românești. Deci Vă rugăm că și de aci înainte să ne trimiteți când se poate gazetele noastre, și Vă rugăm să trimiteți la vre-o gazetă să scrie în coalele ei această faptă a noastră pe care să o știe și aceia, cari au mult și nu dau, căci noi din puținul nostru dăm,, pentru că ascultăm cuvintele Domnului nostru Isus Hristos care să ne ajute, amin.

Vă salutăm călduros dorindu-Vă sărbători ferice. Cu stimă scriitorul de carte: *Mircea Schiopu și Români dela de la S. H. 7, kol. 1. Feldpost 91, de pe frontul italian.*

Cor. 250: Mircea Schiopu, din Coștel (Timiș). Cor. 2: Iosif Dancea, Oravița română (Caras-Severin), Ioan Pistrit, Izvin (Timiș). Cor. 1: Aurel Vidoni, Băsești; Dim. Cosa, Bozovici; Chirikă Florea, Corneareva; Doctromil Derlean, Bănta; Valeriu Cionca, Pojejenia rom.; Vichentie Tirlie, Căpâlnas; Dimitrie Baba, Putna; Ilie Marșavela, Dalboșet (Caras-Severin); Lazar Cozan, Mesici; Vasile Luchici, Retișor; Ioan Rusanda, Petroman; Ilie Boșaneanțu, Bărăleoz; Vladimir Ivanov, Chinez (Timiș); Gh. Moldovan, Pustiniș (Torontal); P. Nermejan, Iabuca (Timiș); Arcadie Bugariu, Calocea (Timiș). Câte 50 bani! Aron Cionca, O. Homorog (Bihor); Gh. Roman, Tulca (Bihor); Aron Nuț, Madaros (Bihor); Mihai Ruja, Mecherecheu, (Bihor); Ion Buzzeica, Golia (Timiș), cerc. Cubin.

Orice comentariu este, credem, de prisos în fața aurului curat al inimei românești. De când am primit agendele secretariale ale comitetului caritativ din Viena, multe fapte frumoase am văzut, dar nimic nu m'a impresionat mai mult ca scrisoarea aceasta.

Străbate-va oare glasul celor năcăjiți la urechea surdă a bogatului?

Să nădăjduim că da!

Al. S. Iorga.

Legea serviciului obligator englez se va introduce în Ianuarie.

Geneva, 30 Decembrie.

„Petit Parisien” anunță că legea serviciului obligator englez va fi introdus și sancționat de regele în cursul lunii Ianuarie, iar în Februarie se va pune în practică.

Correspondentul lui „Journal” din Londra telegrafiază că în proxima ședință a camerei, primul ministru Asquith va prezenta două proiecte de lege. Întâiul proiect va expune introducerea serviciului obligator, reprezentând în același timp un document istoric a legii acesteia. Celalalt proiect va conține amănuntele hotărârilor nedecise încă.

Agentia Reuter anunță:

Consiliul de miniștri de ieri va însemna o pagină istorică în viitorul Angliei. În acest consiliu s'a pus sârșit discuțiilor și divergențelor de păreri produse de legea serviciului obligator. Declarația lui Asquith despre necesitatea serviciului obligator n'a produs surprize. Declarația a avut primire favorabilă. Serviciul obligator n'a întâmpinat în cameră decât o mică minoritate opozițională și se crede că toți miniștrii cari sunt opoziționiști își vor păstra slujbele.

„Times” scrie despre deciziunea de ieri a camerei, că în curând va prezenta un proiect

de lege în afacerea serviciului obligator. Acest ziar crede că aceste deciziuni urgente se atribuie energiei lui Lloyd George sprijinită de câțiva unioniști. Din diferite motive, se crede în oarecare schimbări, fapt este însă, că proiectul serviciului obligator a întâmpinat foarte slabă opoziție.

„Journal des Debats” vorbește despre munca uriașă dezvoltată de Anglia pe terenul fabricației de muniții. Dacă adăugăm la produsul fabricațiilor Creuzot — scrie ziarul — fabricațiile Krupp înmulțind totul cu douăzeci, numai atunci putem avea o licoană despre fabricațiile engleze de muniții, tunuri și material de război.

Această muncă ferventă se poate constata în atelierele de marină, în minele de cărbuni și în toate celelalte uzine ale tuturor fabricilor.

Corpurile legiuitoare române.

Senatul.

Sedința dela 9/22 Decembrie.

(Urmare).

D. Barbu Păltineanu: Voiu vota această adresă și o voi explica în cele ce urmează pentru o admit.

În ce privește fondul conducerii care m'a făcut să primesc a lua parte la alcătuirea grupării politice, rămân tot acolo unde am fost. În ce privește însă „Acțiunea națională”, ea nu trebuie judecată după insuficiențele și exagerațiile ei, ci după scopul la care vrea să ajungă. Ea este o credință, ca o biserică unde nu numai cei cari se duc la biserică sunt credincioși dar și cei cari se roagă acasă, dintre aceștia mulți cari fac parte cu sufletul din Acțiunea Națională fac și eu parte. Nu există decât o singură direcțiune națională.

Discuțiunea la această adresă, a puz în evidență direcțiunea politică. Am auzit că un om politic a găsit formula: *Vreau Ardealul, dar mă consolez cu Basarabia*. Dar cine zice aceasta, voește numai una din aceste două, adică pe cea din urmă. Da, este drept că un Român nu poate renunța la nimic din ce este românesc, dar când este vorba de acțiune nu poate fi vorba decât de o unitate de direcțiune. S'ar putea concepe ca un mare moroc dela Dumnezeu ca conglomeratul austro-ungar să fie învins și să ne rămână Ardealul, nu se poate însă să se sfârșim imperiul rus ca să ne rămână Basarabia. Sunt alții cari spun, că poate să nu se sfârșim nici una.

De aceea „Acțiunea Națională” trebuie să aibă numai o direcțiune și preparatiunea sufletelor trebuie făcută într-o singură direcție. Pentru ce trebuie să avem numai o singură direcție și nu două? Pentru că dacă ne-am hotărî să mergem spre răsărit, aceasta ar însemna să renunțăm la celelalte teritorii. Dacă am merge în sus și la Apus, n'ar fi de așteptat decât un noroc să ne întregescă și ce ne lipsește.

În ce privește chestia momentului dacă admitem că guvernul s'a fixat asupra direcțiunii și ar fi acea pe cari noi o credem cea dela „Acțiunea națională”, vorbitorul examinează diferitele momente cari au survenit și ajunge la concluzia, că nu poate fi vorba de momente pierdute sau de zile și luni câștigate, — după cum spunea d. V. Brătianu în broșura sa.

O națiune care stă în rezervă, cu cât va intra mai târziu, întră mai cu putere și rolul său este mai decisiv.

Nu este posibil ca într-o chestiune în care guvernul nu a pus pe masă toate actele și dovezile, să fie acuzat de acțiunea sa. Ce m'a făcut să capăt încredere în acțiunea guvernului? O delegațiune din partea „Acțiunii naționale” a fost la d. prim-ministru. „Acțiunea națională” trebuie să aibă o legătură cu guvernul. D. prim-ministru a refuzat însă să vorbească delegațiunii. Inchipuiți-vă ce s'ar fi întâmplat dacă s'ar fi arătat documente acelei delegațiunii de cinci în care era și d. Fleva, care mai apoi a făcut lucruri pe cari le-a relevat în camera d. Delavrancea.

Până acuma evenimentele au dat dreptate dlui prim-ministru. Eu aceeaș părere am avut-o și în „Acțiunea națională”.

Vorbind apoi de d. Brătianu spune că are sentimentul răspunderii și el este acel om care a prezidat la guvernul din timpul războalelor țărănești.

În 1913 el spunea dlui Maiorescu să se grăbească, fiindcă omul grăbit obișnuște să ia trenul dintâi nu cel de pe urmă spre a putea sosi la timp.

În timpul campaniei tramvaelor, cu ocazia colaborării grupării mele cu d. Brătianu, m'am convins că d-sa este un om ca mândrie, caracter și n'are nevoie ca alții să se facă simpatici spre a fi invitați la mesele diplomaților. Dar această părere nu am avut-o numai eu dar și d. Take Ionescu și în această privință d-sa narază câteva convorbiri ce au fost între d-sa și d. Take Ionescu, în cari d-sa a lăudat pe d. Brătianu.

Din toate acestea eu mi-am stabilit convingerea că d. Brătianu este bine în fruntea guvernului în împrejurările de azi.

Cred că vor ieși lucrurile bine și va veni momentul să ne strângem nu ca să pronunțăm anatema că s'a compromis în mâinile sale cauza cea mare, dar ca să ne bucurăm în jurul d-sale.

Sedința s'a ridicat la orele 5 și jumătate amunțându-se cea viitoare pentru Joi la orele 2.

Vandervelde despre pacea socialistilor.

Arad, 31 Decembrie.

Ministrul belgian Vandervelde, șeful partidului socialdemocrat belgian, și președinte al biroului internațional al socialdemocraților a scris în numărul din 17 Decembrie al ziarului londonez Clarion un articol despre „Renașterea internaționalismului”.

„Germanii vorbesc de pace” — scrie Vandervelde — „Ei doresc pacea. Dacă antanta s'ar dovedi așa de slabă ca în momentul de față să intre în tratative, ar găsi aproape toți atutii în mâinile dușmanului. Astfel stând lucrurile ar fi o slăbiciune din partea noastră și ar provoca mari decepțiuni, dacă am sprijini propunerile de pace, cari nici nu guvernul german, ci le prezintă câțiva Germani. Noi ducem o justă luptă de apărare. Deci să ne apărăm! Și să contăm numai la puterile noastre.”

Dar dacă națiunile beligerante și văd încă departe pacea, se poate pune și chiar trebuie să se pună întrebarea că oare nu s'ar putea vorbi despre o altă pace foarte de dorit, de pacea dintre socialiștii adevărați. Mă gândesc la tovarășii de idei ca Haase, Bernstein, Kautsky și Liebknecht...

E de mare importanță faptul că mulți membri ai fracțiunii din stânga a socialiștilor germani sunt de acord cu socialiștii francezi, belgieni și englezi, când condamnă hotărît orice războiu de cucerire și privesc ca o condiție sine qua non eliberarea Belgiei și a Franței de nord.

Cred, că în curând va sosi momentul, când elementele adevărat socialiste, acei cari nu s'au expus până acum pe față pe lângă puterile centrale, se vor simți obligați, să discute modalitățile de retrocedare a teritoriilor ocupate și își vor spune părerea privitor la chestia Alsaciei și Lorenei și a independenței sau autonomiei Poloniei.

E adevărat, că, dacă ar și cădea de acord toți socialiștii privitor la rezolvirea chestiilor grave, situația europeană încă nu s'ar schimba prin aceasta și suntem convinși, că situația trebuie să se schimbe în favorul antantei, dacă dorim o pace durabilă. În tot cazul însă ar fi de mare importanță dacă bărbații cu judecată internaționalistă ai națiunilor ar putea ajunge la o rezolvire, care să nu atârne de rezultatele obținute pe câmpul de război.

Disolvarea societăților socoliste

Praga, 29 Decembrie.

Una dintre cele mai puternice organizații naționale a Cehilor: societățile socoliste au fost dizolvate prin o ordinațiune a ministerului de interne austriac. Ziarele din Moravia publică privitor la această dizolvare următorul comunicat:

Consiliul comunal din Olmütz a fost provocat să publice ordinațiunea dela vale, a guvernului provincial al Moraviei, adresată din Brünn cu datul de 10 Decembrie, către toți prefectii districtuali i. r., consilierii curții și organele polițienesti din Brünn, conducătorii comisariatului districtual polițienesc i. r. din Mährisch-Osttau și primarii din Iglau, Olmütz și Znaim:

„Ministrul de interne i. r. a dispus, în baza paragrafulor 25 și 26, articolul 1, al legii din 15 Nov. 1867, prin ordinațiunea sa datată din 24 Noembrie, dizolvarea societății Ceska Obec Sokolska, care își are sediul în Praga.

Motivele: Comunitatea socolistă cehă, care e focarul socolismului ceh a întreținut relații cu străinătatea și a sprijinit astfel sentimentele de frățietate față de Rusia și Serbia. Urmările acestei acțiuni primejdioase pentru stat s'au arătat în parte în diferitele direcțiuni de abia în cursul războiului împotriva Rusiei și Serbiei. Chiar și acest fapt în împrejurările actuale e dovadă suficientă, că comunitatea socolistă cehă ca focar al socolismului ceh e o primejdie pentru stat.

E de notat încă la aceste: În urma cercetărilor făcute s'a constatat, că curând după izbucnirea războiului s'au arătat în America de nord diferite organizațiuni cehe, cari au continuat să facă propagandă antiaustriacă.

S'a dovedit acum că la propaganda de tradare înaltă au luat parte în măsură considerabilă societățile socoliste nordamericane. Tot așa s'a dovedit, că comunele cehe au fost în relații de corespondență cu, mai puțin, una din aceste societăți socoliste, prin președintele ei Dr. Iosif Scheiner. Ne mai luând în considerare, că relațiile dovedite cu societatea socolistă cehă din America de nord formează deja în sine bază pentru o procedură criminală, faptul, că au existat în genere astfel de relații în împrejurările actuale, arată că în urma relațiilor cu socoliștii din America de nord și a activității comunităților socoliste cehe amenință primejdia, că propaganda antiaustriacă a numitelor societăți socoliste cehe din America de nord poate câștiga teren prin comunitatea socolistă cehă și în societățile cehe din țară. Existarea comunității socoliste e în consecință o primejdie pentru stat”.

Deasemenea a fost dizolvată, tot pe motivul că promovează tendințele antimonarhiste și antidinastice și astfel e primejdioasă pentru stat și federația socoliștilor slavi, care își are sediul în Praga.

Imbrăcarea școlărilor săraci dela școalele elem. române.

— Dare de seamă. —

Arad, 31 Decembrie.

Transport din numărul de ieri cor. 531.

Petru Vasilon 4 cor. Aurelia Popoviciu 2.05 cor., Sofia Beles, Ilie Papp, Iovanca Nemet, Delia Popa, Uți Popa, Gerasim Serb, Dr. T. Botis, Tipografia diecezană, Mihai Paulișan, Ioan Petrovici, Irma Biró, Dr. Victor Hotăran, Nicolae Mihulin și Dr. Ilie Precupaș câte 2 cor. — 28 cor.

Tiberiu Popoviciu, Lucia Popoviciu, Caius Antonescu, Zeno Antonescu, Ionel Stefa Moldovan, G. Papp, Ilie Papp, Z. Sebeșan, Avram, Silviu Hulber, Adrian Lazar, L. Lepa, Delia Mircea Stoenescu, Simeon Lucean, Mihaiu Bakos, Vasiliu Mihaiu, Maria Precupaș, Romul Frateș, Aurel Călnicean, Vasiliu Olar, Ioan Cioara, Al. Popoviciu, Dr. I. Felea, Ioan Costa, Elena Mișcut, Ioan Pitariu, Cornelia Măcinic, Livia Măcinic, Dimitrie Măcinic, N. N., S. Ievuțan, N. N., Dan Maria, Coșa Antoniu, Sofia Miclău, Ioan Curticean, George Maier, Moisa Petru, Stela Otlacan, Aurelia Otlacan, Iosif Pecican, Mihaiu Drecin, Mihaiu Nețiu, Duma Lazar, Curman George, Maria Topor, Maxim Drecin, N. N., Dr. Nicolae Hotaran, Constantin Don, Văd. Francisc Rognean, I. Moldovan câte 1 cor. — 52 cor. — De tot 617 cor. 5 fil.

Războiul european.

Retragerea generalului Ruski.

Paris. — Ziarul „Le Temps” are următoarea telegramă din Petrograd:

Impăratul a adresat generalului Ruski, ridicat din funcțiunile sale de comandant șef al armatelor pe frontul de nord, un rescript în care el constată că activitatea intensă a generalului pentru a realiza sarcina grea și anevoioasă de apărare a capitalei l-a istovit prea mult încât are necesitate de repaus și de îngrijire serioasă a sănătății.

Mulțumește generalului pentru strălucitele rezultate pe cari le-a obținut și exprimă nădejdea că-l va revedea nu peste mult iarăș în fruntea armatelor.

Ucazul imperial care ridică pe generalul Ruski din funcțiunile sale îl face membru al consiliului imperial și al consiliului militar suprem.

Acțiunea Italiei în Albania.

Lugano. — Tratatelor dintre ministrul de externe Sonnino și ministrul de războiu Orlando, — ziarul Stampa le atribuie o foarte mare importanță. Aceste tratative — scrie ziarul italian — au avut de obiect acțiunea care o va începe Italia în Albania și chestia aprovizionării Sârbilor cu muniții și alimente. Sfortările Italiei sunt în legătură cu neîncrederea Greciei, care s'a și evidențiat cerând Grecia explicații dela guvernul italian.

Svedia oprește pe ofițerii săi de a părăsi statele beligerante.

Cristiana. — Guvernul svedian oprește pe toți ofițerii, soldații și corespondenții de războiu de a părăsi în vre-unul din statele beligerante.

Consulii austro-ungari și bulgari au părăsit Durazzo.

Chiasso. — Consulii austro-ungari și bulgari împreună cu membrii coloniilor austro-ungare și bulgare au sosit ieri aci. Apărarea intereselor austro-ungare în Albania a fost încredințată agentului diplomatic al Greciei.

Declarația războinică a lui Gallieni.

Din Paris se anunță: Astăzi s'a desbătut în senat proiectul de lege despre înrolarea contingentului 1917, care a fost primit deja în cameră. Gervais declară în numele comisiei de războiu că situația trupelor este liniștitoare și avem destule forțe pentru ca să putem duce războiul până în sfârșit. Ministrul Gallieni declară că înrolarea contingentului 1917 nu este decât ordinațiune de precauțiune și unul dintre mijloacele de ajutor cari ne stau la dispoziție. Vrem să le punem pe toate în practică cu scopul să împiedecăm greșelile și depășirile de guvernare și să avem îndrăzneala responsabilităților și a hotărârilor. Vorbim despre pregătirile înrolării contingentului 1917, ministrul și-a terminat vorbirea spunând următoarele:

— Franța, care înainte cu 18 luni a voit pace, astăzi dorește războiul pentru care își va întrebuința toate forțele și mijloacele. Cel ce exprimă cuvântul „pace” este antipatriot. Contingentul din 1917 va pleca și el condus de dorințele poporului de a învinge, și vom lupta până atunci până când Franța în unire cu aliații săi va putea spune: Mă opresc, pentru că mi s'a împlinit dorința și acumă îmi pot începe munca întreprinsă. (Aprobări generale.)

Proiectul a fost primit cu unanimitate și s'a luat hotărârea ca vorbirea ministrului să se aducă la cunoștință prin afișe.

Printul Bülow în Lugano.

Lugano. — Știrea că printul Bülow a plecat din Lugano — după cum e informat Luzerner Tageblatt — nu corespunde adevărului. Printul petrece deja de două luni, fără întrerupere, în Lugano.

Francezii nu încep nici o acțiune înainte de primăvară.

Paris. — Dela marea ofensivă franceză din Septembrie, comandantul francez a căutat să

utilizeze cât mai bine pauza de luptă pentru modernizarea pozițiilor din Champagne. Frontul francez e apărat aplicându-se toate rezultatele mai noi ale tehnicii. Statul major francez socotește, că Germanilor le-ar trebui cel puțin un milion de oameni pentru ca să poată rupe frontul din Champagne.

La constituirea nouilor pozițiuni s'a avut în vedere, ca cât mai puțin material de oameni să cadă jertfă.

În ce privește noua ofensivă, în cercurile inițiate se crede, că înainte de primăvară armata franceză nu va începe nici o acțiune. Ofensiva s'a proiectat numai pentru primăvară, mai cu seamă, că și noua armată engleză recrutată de lordul Derby de abia la primăvară va fi aptă pentru front.

Bryan renunță la excursia lui de pacificare.

Frankfurt. — Frankfurter Zeitung anunță din New-York: Fostul secretar de stat pentru externe al Statelor-Unite, Bryan renunță de a mai călători în Europa, deoarece și Ford renunță la continuarea acțiunii sale începute în interesul păcii.

Basarabia de sud teritor de războiu.

București. — Adevărul anunță că partea Basarabiei dintre Odessa, Reni și Ungheni a fost declarată teritor de războiu. Fără permisiune dela comandamentul militar din Chișineu nimănu nu îl este permis a se așeza sau părăsi acest teritor. Se mai anunță că arhivele tuturor autorităților civile și toate depozitele filialelor financiare din Reni vor fi duse la Odessa.

Sedințele camerei bulgare.

Sofia. — În ordinea de zi a ședinței de azi a sobraniei bulgare figurează votarea unui credit de război de 500 milioane franci și un altul de 30 milioane. Ținând seama de momentele importante, discuții n'au avut loc ci s'au mărginit la declarații principiare. Socialiștii doctrinari și-au reptat declarațiile pacifiste și și-au dat curs liber atitudinii împotriva războiului declarând că nu votează creditele de război. Socialiștii reformiști recunosc necesitatea creditelor, dar se abțin dela votare. Accentuiază principiile de pace și suficiența ei, recomandând să se renunțe la cuceriri afară de hotarele unității naționale. Radicalii doresc solidarizarea partidelor și votează creditele. Liberalii naționaliști și democrații dau expresie declarațiilor entusiaste și cer prim-ministrului declarații politice. Votează creditele. Agrarii și naționaliștii votează și ei. Unul dintre membrii majorității aduce cuvinte de laudă la adresa armatei. Ministrul de finanțe mulțumește deputaților în numele guvernului pentru unitatea și declarațiile făcute. Aceasta împrejurare va da rezultate roditoare. Sedințele sobraniei s'au prolongit dela 28 Decembrie până la 28 Ianuarie.

Contribuiri.

la colecta caritativă a regimentului 64 din Orăștie, inițiată de sergentul major Vasile Jucan și anunțată prin d. Dr. Ioan Mihu în No. din 29 Octombrie c. al „Românului”.

„Ardeleana” inst. de cred. și ec. cor.	500.—
Dr. Aurel Vlad	100.—
Ioan Vulcu	100.—
Nicolae Opincar	50.—
Dr. Octavian Sglimbea	20.—
Valer de Orbonaș	10.—
Dr. Silviu Moldovan	10.—
Maior D. Florian	10.—
Aurel Muntean	5.—
Ioan Rob	5.—
Cornel Demeter	5.—
Dr. Romul Dobo	5.—
Ioan Mihai	5.—
Teodor Vulpe	5.—
Simion Corvin jun	5.—
Adam Cristea	5.—
Dr. Cornel David	5.—
Constantin Baicu	5.—
Victoria Dr. St. Erdélyi	5.—
Simion Vlad	4.—
Ilariu Buzdugan	4.—
Simion Coroiu, sen.	2.—

Nicolae Tanase	2.—
Mariți Tanase	2.—
Mariți Vasilca	2.—
Ioan Fleșeriu	2.—
Iuliu Florea	2.—
Ioan Branga	2.—
Aurel Topan	1.—
toți din Orăștie.	
Dr. Ilie Beu, Sibiu	20.—
Iosif Serafim, Pöstyén	20.—
Ilie Dancăș, Budapesta	10.—
P. Dancăș, Budapesta	5.—
„Crisana” inst. de cred. Brad	100.—
George Popa, preot dela sine și dela credincioșii din Rapoltul mare	62.40
Adam Basarab, preot, dela credincioșii din Romos	60.—
Total cor.	1155.40

Colectarea e în curgere în întreg comitatul.

„Ardeleana”,

inst. de credit și economii soc. pe acți în Orăștie.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 31 Decembrie 1915.

E. Sava Raicu, dir. „Victoriei”—membru al consiliului municipal orășenesc. În ședința sa recentă comisiunea verificatoare a consiliului municipal al orașului Arad a verificat pe d. Sava Raicu, directorul „Victoriei”, ca membru virilist al acestui municipiu. D. Raicu fiind totodată și membru ales al municipiului comitatului, a fost solicitat din partea dlui primar L. Varjassy să se pronunțe asupra mandatului pe care vrea să-l mențină. Aflăm cu d. S. Raicu și-a dat răspunsul în scris, declarând că își menține dreptul de membru al municipiului orășenesc, deoarece năzuința dsale, ca fiu al orașului Arad, este, să aducă serviciile reale orașului său natal și binelui public.

Teologii nu pot fi desbrăcați în fața comisiiei de asentare. Preoții, după cum se știe sunt scutiți de serviciul cu armele și pot fi aplicați în armată numai ca preoți militari. În consecință la asentările ce se țin în timpul războiului preoților li se fac unele favoruri.

În baza unei ordinațiuni ministeriale preoților li se permite a se prezenta nedesbrăcați în fața comisiei de asentare, iar comisia trebuie să se mulțumească cu declarația ce o dă respectivul preot despre starea sa sanitară. A făcut nu de mult senzație foarte penibilă, procedura unei comisii care asenta într'o localitate din apropierea Aradului, unde se știe există institut de teologie. Această comisie i-a provocat adecă pe teologi să se desbrace și i-a pus sub măsură. Președintele comisiei administrative a făcut arătare împotriva acestei proceduri a comisiei de asentare, ministrului apărării țării, care a adresat de urgență comisiei, ca în viitor să se abțină dela proceduri de aceste ilegale. Nu numai preoții au acest favor, ci și oricare bărbat obligat de a se prezenta la asentare poate cere ca să fie vizitat de medic, după un paravan.

Notăm cu acest prilej că fostul medic militar la asentările din Arad a bărbatilor de 43—50 ani, Dr. Fometescu, vizitele mai temeinice, de fapt le-a făcut după un paravan, unde-i desbrăca de tot pe bătrânii recruți.

Surori de caritate române decorate. Ni se anunță din Bistrița: Pentru serviciile prestate dela începutul războiului ca surori de caritate voluntare, M. Sa monarhul a decorat cu medalia Crucii roșii cu decorația de războiu, pe următoarele doamne din Bistrița: Elena E. Chiffa, Ana Dr. Pahone, Maria Dr. Scridon și Maria Triff. — Felicitări!

Consulii germani detruși. „Daily Telegraph” anunță din Birmingham: Poliția a detruș pe Carol Teodor Mencke, care până la izbucnirea războiului a fost consul german în Birmingham și pe tovarășul acestuia Carol Gustav Sporn. Exportați la Londra ambii vor fi internați.

Violent cutremur de pământ în Bănat. Ni scrie din *Cutina* (Bănat) cu datul de 28 Dec. n: Ieri, Luni, seara la orele 9 și 40 minute s'a simțit în ținutul nostru numit *Valea-Begheului* un scurt, dar violent cutremur de pământ, în direcțiunea, mi s'a părut, dela sud spre nord.
Iancu Barbulescu, inv.

Doi dezertori bulgari arestați în România. Siguranța generală din Iași a înaintat prefecturii pe dezertorii bulgari *Tonciu Tritanoff* și *Enciu Cristu*, spre a fi trimiși în tabăra dela Șipote.

Propunerea lui Ford. Din Berna se telegrafiază: Lui *Temps* i se anunță din Washington că Ford a telegrafiat pressei americane vorbirea secretarului său *Lochner*. Telegrafierea vorbirei a costat 30.000 franci și conține propunerea că *cele 500 milioane dolari menite de Statele-Unite pentru cumpărarea vaselor de războiu, să fie dăruite statelor beligerante pentru reconstituirea vetrelor pustiite.*

O nouă religie în Bihor. Din Oradea-mare se anunță: Poliția din Oradea-mare a făcut o interesantă descoperire. O grupă fanatică din Oradea-mare a format o nouă religie. Se întruneau noaptea în secret și se rugau lui Dumnezeu în felul inventat de ei. Retormatorul acestei religii este un anume *Mauritiu Kauffmann* care s'a preparat pentru cariera de preot ovreesc, dar s'a lăsat de cariera asta. Cei doi apostoli ai săi sunt *B. Toth* scrietor notarial și neguțătorul catolic *Mihail Schrittner*. La serviciile dumnezești sunt îmbrăcați într'o haină ciudată, un fel de amestecătură de haină călugărească, caftanul și inelitoarea rabilor ovrești și este compusă dintr'o reverendă albă, încinsă cu o bandă verde, cămașe de rabi ca și la ovrei și caftan. Poliția a pornit cercetare împotriva lor, care însă a fost suspendată, nefiind propaganda lor de caracter primejdios.

Starea sanitară a lui Salandra. Din Lugano se anunță: Starea sănătății lui Salandra este foarte multumitoare. V'a participa la consiliul de miniștri în care *Sonnino* va anunța decisiunile guvernului grec.

Sedințele Vaticanului. Din Roma se anunță: Din sursă bine informată se comunică știrea că proximele consistoare secrete și publice ale Vaticanului se vor ține în mijlocul lunei Martie.

Ofițerul ciung, și călătorii dintr'un tramvai. Intr'unul din tramvaele capitalei ungare, s'a petrecut următoarea scenă: În trăsura ticsită de lume ședea și un ofițer de artilerie învăluit în mantaua sa, iar pe peron îi era ordonanța. Ofițerul îi face semn ordonanței care se apropie și s'apleacă spre stăpânul său care îi șoptește ceva. Ordonanța scoate batista și șterge nasul ofițerului. Urmează un moment de liniște întreruptă de câte o izbucnire de răs reținut. Ofițerul se înroșește și strigă ordonanței:

— Desbracă-mă de manta!

Umerii desvâliți arată mâncile goale ale hainei atârnată în jos în deplină voie. Se produce o liniște penibilă, dureroasă.

— Ți-am spus — zise ofițerul cu amărăciune — să mă împuști mai bine, decât să rămân de spectacol, și lumea să-și petreacă pe socoteala nenorocului meu!

Ochii se umplu de lacrimi, mărturiile de jale și rușine. La proxima stațiune toată lumea se dă jos, rămâne ofițerul ciung și ordonanța.

Noul recvirări și înștiințări. În interesul economic al războiului, guv. ungar a lansat mai multe ordinațiuni speciale. Una dintre ordinațiuni se referă la înștiințarea obiectelor de piumb (cosutor), cealaltă la mașinării electrice, iar a treia la înștiințarea rezervelor de bumbac. În legătură cu aceasta din urmă s'au luat dispoziții și despre recvirarea rezervelor de haine de lână și despre punerea în circulație a mărfurilor de bumbac. O altă ordinațiune modifică prețurile maxime ale peilor naturale și preparate de vită și cai, și în sfârșit ministrul de războiu a luat dispozițiile necesare ca acei comercianți și industriași cari se ocupă ori au în vânzare obiecte de metal, sunt îndatorați să-și înștiințeze a treia parte a obiectelor înmagazinate. S'au mai luat măsuri referitoare la interpretările hotelierilor, cofetarilor și la toate industriile în cadrul cărora intră materii

de alimentație și beuturi, obiecte de aramă, nichel și diferite vase ale căror proprietari au îndatorirea să-și anunțe jumătatea mărfii. Ordinațiunile intră în vigoare în ziua publicației.

Cea mai fină calitate de ZAHĂR DE SALON PENTRU CRACIUN cu stăniel sau fără stăniel, trimis cu poșta sau cu ireaul, cu rambursă expediază

GĂBOR MIKLOS, ARAD str. SALACZ depozit de ciocolată și zaharicale. Telefon No. 1059.

O NOUĂ PIESĂ MUZICALĂ PENTRU PIAN: „HORA”, va apare în curând, compusă de tânărul *LAURIAN NICORESCU*, care înainte de izbucnirea războiului a fost elev de cant și compoziție la academia muzicală din Viena. Piesa compusă într'un stil concertant se poate comanda înainte la părintele *IOAN NICORESCU* în Curtici — Körtös — comit. Arad. Prețul 3 cor.

x Firma *Buchsbaum és Társa* aduce la cunoștința on. dame că i-au sosit mult așteptatele specialități de ghete „Bally”, înalte, brune, bagarin și jumătăți de ghete foarte elegante.

x **Marele magazin Fischer, Arad**, atrage de sărbătorile Crăciunului atențiunea on. public român asupra bogatului său asortiment de jucării și cadouri frumoase pentru copii. Obiectele de tomboală dela 20 fileri în sus, până la 50 cor. Trăsuri și scăunele pentru copii, dela 10 cor. până la 150 cor. Atențiune asupra firmei: *Fischer Nagy áruháza.*

x **Trăsuri pentru copil, scăunele pentru copil, jucării dela cele mai ieftine până la cele mai fine, apoi elegante reticule pentru dame, garnituri pentru călătorie, manicur și garnituri de pieptare și tot felul de cadouri, obiecte pentru soldați etc., asortiment foarte bogat la *Hegedüs Gyula, Arad, bulevardul Andrássy Nr. 16.***

x **Pieptare (sweter)** din păr de cămilă, pantalon, velințe, tricote, tricote de mătăasă și de hârtie, ciorapi de păr, mănuși și tot felul de obiecte pentru iarnă, pardesiuri de gumă, pălării elegante, cravate, albituri etc., în asortiment bogat, cu prețuri foarte ieftine în *prăvălia de modă pentru bărbați „Chic”, Arad, bulevardul Andrássy Nr. 16.*

x **Vechi și recunoscute întreprinderi de pompe funebre** având în vedere justele interese morale și materiale ale familiilor îndoliolate, dar și interesul propriu, au înființat o centrală în *Budapesta, VII. bulevardul Üllői, nr. 14 etajul I., ușa 1.,* care rezolvă deopotrivă chestia transportării de oriunde acasă a eroilor noștri morți chiar și în străinătate. Centrala are legături strănse și directe cu organizațiile similare din străinătate pentru rezolvirea norocoasă a încredințărilor internaționale.

Ultima oră.

București. — A produs mare indignare în cercurile macedonene, în special printre tineretul macedo-român din capitală, știrea sosită ieri din Grecia, că soldații greci au omorât în comuna *Liumnița (Meglenia)* pe bătrânul aromân *Stoia Ciotti*, tatăl diui *D. Ciotti*, fost institutor în acea comună — care actualmente se află în țară.

Bătrânul *Ciotti* a fost luat de acasă noaptea pe când dormea și sub pretext că avea să fie dus la *Seres* pentru a fi judecat acolo, a fost omorât pe drum cu baloneta, de către chiar păzitorii lui, cari au avut grija de a-l bate grozav înainte de a-l omorî. Bătrânul era în etate de 86 ani.

Consulul general al României la Salonic, *d. G. C. Ionescu* a protestat pe lângă guvernul grecesc în contra acestor proceduri

și a ordonat tuturor preoților și întregului corp didactic din toate comunele *Meglenie* să ia parte la înmormântarea bătrânului martir al Aromânilor de dincolo. Deasemenea toate comunitățile române din împrejurimi au ținut să fie reprezentate la această înmormântare, arătând prin aceasta că se solidarizează și ia parte toate la acest doliu național.

FLOTA RUSEASCĂ DIN NOU A BOMBARDAT VARNA.

Rotterdam. — Agenției *Reuter* i se comunică din Atena: Știri oficiale anunță că flota rusească a dat un nou atac violent contra *Varnnei*. Firul tunurilor vaselor de războiu era în-

dreptat mai ales în contra castelului regal bulgar, dar nu a pricinuit pagube însemnate. După bombardarea *Varnnei* și după ce au mai bombardat câteva timp și orașul *Bacca*, vasele rusești s'au retras luând o direcție necunoscută.

TRUPE FRANCEZE AU OCUPAT O INSULĂ GRECEASCĂ.

Paris. — Agenției *Havas* i se comunică din Atena: Zlarele grecești au primit informațiunile, că guvernului i s'a notificat cumcă insula *Castelbricco* a fost ocupată de trupe franceze. Se asigură că debarcarea aceasta s'a făcut cu scopul de a facilita acțiunea aliaților împotriva *Arabiei*.

Londra. — Agenției *Reuter* i se comunică din Atena: Știri oficiale confirmă ocuparea insulei grecești *Castelbricco* de către Francezi. Guvernul grec a protestat contra acestei ocupări.

(*Insula Castelbricco, este situată spre sudvest dela insula Rodos, și are 4000 locuitori, în majoritate Greci.*)

ATAC AERIAN CONTRA ORĂSULUI CERNĂUȚI (BUCOVINA).

Cernăuți. — Aviatori ruși au apărut deasupra orașului. Trupele noastre au dat un violent foc contra aeroplanelor rusești, cari s'au retras în grabă mare spre frontiera *Basrabiei*.

COMPROMIS INTRE GUVERN ȘI OPOZIȚIA MAGHIARĂ.

Budapesta. — În chestia Centralei institutelor finaciare s'a fost produs, se știe, mari neînțelegeri între opoziția maghiară și guvern. După lungi tratative în prezent guvernul tradează intenția de a face unele modificări cerute de opoziție. În consecință opoziția — după cum se svonește din cercurile opoziționale — ar fi aplicată, pe lângă menținerea principiilor sale, să voteze proiectul în chestie.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

AVIZ.

Aducem la cunoștința abonaților noștri că „Calendarul partidului național” pe 1916 e complet epuizat și nu se mai poate retipări. Sumele ce vor sosi de azi încolo pentru calendar, se vor socoti în abonament sau se vor retrimite.

Administrația ziarului „ROMÂNUL”.

Cafea

trimit franco — ramburs 5 chile. Cuba 27— Santos 24.— coroane.

JULIU DRĂGAN
Fiume.

Da 2571-10

CAUT IN ARENDA

o moară pe apă cu 2—3 petrii. Eventual o și cumpăr.

Adresa la administrație.
(Mo 2581—3)

O FEMEIA

în etate de 25 ani, pricepută în economia de casă și de câmp, caută loc ca *econoamă* la vre-un domn sau preot văduv. Doritorilor pot servi cu portretul și cu atestat de pe 9 ani.

Adresa la administrație.
(Pa 2582—2)